

No 18.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. Zaślubiny N. M. P.
Niedz. Świętej Rodziny.
Pon. Nawr św. Pawła.
Wt. św. Polikarpa P. M.
Sr. św. Jana Złotoustego.
Czw. św. Agnieszki P.
Piąt. św. Franciszka Sal.

Wschód słońca: godz. 7 m. 58
Zachód słońca: godz. 4 m. 27
Dług. dnia: godz. 8 m. 29

Cena prenumeraty:
W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięcznie „ „ 50

Odnoszenia 10 k. m.
Kgz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 23 stycznia 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Fabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patke; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wiersza (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.) Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz półkowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne rękopisów drobnych nie zwraca.

Teatr The Bio-Express

na rogu Piotrkowskiej i Zielonej.

Z powodu wielkiego zainteresowania się publiczności **Nad program Katastrofa żywiołowa w Messynie i Reggio.**

Ruiny katedry. Ulica Garibaldi'ego. Pęknięcie rur gazowych. Przybycie króla włoskiego z ekspedycją ratunkową i żywnościową. Energiczne prace rosyjskich marynarzy przy wydobywaniu żywcem pogrzebanych. Stacja opatrunkowa. Chowanie umarłych. Dziecko wydobyte żywcem po 6 dniach z pod gruzów.

W sobotę dnia 30 stycznia 1909 r.

w Teatrze Wielkim i przyległych salach koncertowych

Wielki Bal Maskowy

na korzyść Kasy Wsparć Stowarzyszenia Majstrów Przemysłu Włóknistego

Kosztowne nagrody dla najoryginalniejszych masek. X Przedstawienie kabaretowe. X 3 orkiestry. Przepiękna dekoracja. X Emblematy. X Zdjęcia fotograficzne wszystkich uczestników maskarady. oraz inne niespodzianki.

UWAGA: Panowie bezwarunkowo w strojach balowych. Panie w maskach.

Bilety do nabycia w lokalu Stowarzyszenia Zawadzka № 7.

230-1

W poniedziałek d. 1 lutego r. b. w Sali Koncertowej Vogla przy ul. Dzielnej odbędzie się

BAL Studencki.

Bilety nabywać można u studentów:

E. Deutschmana, Nowo-Przenajda № 49, m. 12, od godziny 10 - 2-ej;
M. Lipskiego, Piotrkowska № 83, m. 1, od godziny 2-ej do 5-ej;
R. Wajnikowca, Wólczańska № 154, róg Karola, od godziny 7-ej do 9-ej;
L. Braudera, Zielona № 3, od godziny 7 - 9-ej, telef. 10-18

Początek o godzinie 8-ej wiecz.

51-1

Nagrodzone **ZŁOTYM MEDALEM** na wystawie Zdrojowej w Ciechocinku 1908 r.

Emulsja Tranowa Szwajcarska

jest **Tran** pozbawiony przykrego smaku i zapachu z solami podrozdroszowanymi wapnia i sodu. PL. 75 kop.

Nadzwyczajne powodzenie na porę zimową.

Udelikatniający cerę nadaje twarzy **„Creme Psyche“**

PIĘKNOŚĆ „Creme Psyche“

Usuwa PIEGI.—Puszka 50 kop. Najskuteczniejsza **Maseczka przeciw odmrożeniom** tub. 30 kop.

Poleca apteka **A. CHAREMZY** w Łodzi. Dostać można w aptekach i składach aptecznych. 255

Zarządzający Kursami Buchalteryjnymi

I. MANTINBANDA W ŁODZI

ma zaszczyt zawiadomić, iż w Niedzielę 24 b. m. odbędzie się w lokalu kursów (ul. Dzielna № 22) o godz. 5 po południu

Akt uroczysty

zamknięcia półrocznego, na które zaprasza niniejszem Szanownych Rodziców. 268

Stanowisko Koła polskiego.*)

III.

Już w czasie dyskusji budżetowej, pod koniec pierwszej sesji obecnej Dniwy, ta zmiana w stanowisku Koła została zapowiedziana. W odpowiedzi na mowy wiceministra spraw wewnętrznych oraz przedstawicieli państwowców i umiarkowanej prawicy, zabrałem był z ramienia Koła głos i przeprowadziłem granicę pomiędzy

*) Artykuły niniejsze ukazały się w „Przeglądzie narodowym“, którego redakcja zezwoliła na ich przedruk „Głosowi warszawskiemu“.

zasadniczym stanowiskiem Polaków, ich ideałami narodowymi i ich pojęciem o normalnym stosunku do państwa, a polityką praktyczną, zastosowaną do warunków dzisiejszych. Polacy nie dają nikomu prawa kontrolowania swego sumienia i swych głębokich ideałów etyczno-narodowych, które leżą poza dziedziną ich stosunku politycznego do państwa. W programie autonomicznym widzą oni jedyną drogę uformowania stosunku ich kraju do państwa, niemniej przeto w dzisiejszych warunkach gotowi są współpracować z Izba na gruncie reform częściowych, prowadzących do stopniowej poprawy warunków ich bytu. W ten również przemówieniu określiłem samoistne stanowisko przedstawicielstwa polskiego, obalając fałszywe przekonanie o jego zależności od „kadetów“.

Kraj to przemówienie i ważne jego znaczenie zrozumiał, a zachowanie się opinii w ogromnej jej większości świadczyło, że go oczekiwała. Społeczeństwo równoległe z przedstawicielstwem oceniło zmianę terenu działalności Koła i uznało za potrzebne przystosowanie do tych zmian jego polityki, uczynienia jej obroną aktualnych interesów kraju i narodu. Tylko nie wszyscy sobie prawdopodobnie zdali sprawę z tego, jakie formy działania ten program obrony interesów wymaga.

Wypracowanie tych form było najbliższym zadaniem Koła.

Tu muszę zaznaczyć, że kroki, uczynione przez Koło podczas nowej sesji, w jesieni świątecznej ubiegłego roku, nie były improwizacją. Już stanowisko Koła, zajęte we wspomnianym wyżej moim przemówieniu, świadczy o przygotowaniu niniejszej ewolucji. Podczas faryi letnich, na dwudniowym (25 i 26 września) posiedzeniu Koła w Warszawie, po gruntownej dyskusji, zapadły uchwały, ściśle określające pogląd znacznej większości Koła na obecną Izbę, jako na teren naszego działania. Stwierdzono w nich, że trzecia Izba ma ten charakter, jaki jej ustawy zasadnicze przeznaczyły i że nie jest możliwym dla przedstawicielstwa polskiego innej roli jej narzucać, że właściwą obroną interesów kraju Koła może prowadzić tylko w granicach spraw, wchodzących w zakres kompetencji Izby. Z tych założeń wyprowadzono tylko najpilniejsze wskazania mianowicie dotyczące stanowiska członków Koła w komisji budżetowej, która rozpoczęła swą pracę na miesiąc przed rozpoczęciem sesji. Zakończenie tej dyskusji odłożono do zjazdu Koła w Petersburgu.

Podniesiono wówczas myśl ogłoszenia w prasie komunikatu, określającego poglądy Koła na jego zadania w chwili obecnej; doprowadzenie jej wszakże do skutku uznano za niemożliwe wobec tego, iż dyskusja nie została całkowicie zakończona. Nowe atoli poglądy na stanowisko Koła znalazły wyraz w artykułach „Głosu Warszawskiego“, które niebawem ukazywać się zaczęły.

MAGAZYN OBUWIA

męskiego, damskiego i dziecięcego

WŁADYSŁAWA PIĘTKI

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 111, telefonu № 83.

poleca obuwie gotowe z najlepszych materiałów oraz przyjmuje wszelkie obstarunki. Fasony modne, wykonczenie staranne i eleganckie. Ceny przystępne. 1878

Podczas ostatniej, jesiennej sesji Izby antagonizm między żywiołami, przedstawiającymi skrajną reakcję, a temi, które dążą w mniejszej lub większej mierze do wcielenia w życie zasad październikowych, zaostriżył się. Centrum Izby coraz częściej zaczęło mieć przeciw sobie głosy skrajnej, a czasami i umiarkowanej prawicy, lewica zaś, złożona z socjalistów, „trudowików” i „kadetów”, zaczęła okazywać coraz wyraźniejszą skłonność do łączenia się ze skrajną prawicą we wspólnych atakach na październikowców. Ataki te służyły nie celom lewicy, bo ta, przy dzisiejszej swej dezorientacji politycznej, niema jasno nakreślonego planu i nie umie sobie odpowiedzieć, dokąd idzie, ale celom skrajnej reakcji, która bardzo dobrze wie, czego chce, kogo ma obalić i komu służyć za próg do władzy.

W tych warunkach październikowcy zmuszeni byli oglądać się za poparciem na lewo od siebie, którego w tej walce mogli oczekiwać jedynie od żywiołów bardziej umiarkowanych, od partii pokojowego odrodzenia, od muzułmanów, wreszcie od polaków.

Dla Koła polskiego wytworzył się moment, w którym musiało się zdecydować na jedno z dwojga: albo pójść z lewicą, to znaczy — poprzeć skrajną prawicę w jej bardzo realnych dążeniach, albo przyspieszyć rozpoczętą już ewolucję i okazać październikowcom, że mogą w tej walce liczyć na poparcie polaków.

Tu muszę zaznaczyć, iż w moim przekonaniu upadek październikowców — którzy nie są wcale tak silni, jak pozory zdają się świadczyć — oznaczałby dziś przyjście do rządów zdecydowanej skrajnej reakcji, a według rachub lewicy, przyspieszenie doby nieokręślonemu zamętu w państwie. Utrzymanie się zaś ich u steru Izby oznacza przynajmniej na pewien jeszcze czas spokój i możliwość powolnego postępu ku lepszemu. Otóż, jeżeli ten rodzaj postępu, który reprezentują październikowcy, nie odpowiada nawet w skromnej mierze potrzebom naszego kraju i widokom naszej narodowej polityki, to rządy skrajnej reakcji z jej eksperymentami lub skutkami ich w postaci przyspieszonego, nowego wybuchu anarchii w państwie jeszcze mniej są dla nas pożądane. Kraj nasz potrzebuje dziś warunków spokojnej pracy i powolnego chociażby postępu ku lepszemu, ażeby mógł naprawić te szkody, jakie mu świeżo ubiegła doba przyniosła, ażeby działanie zdrowych czynników naszego narodowego organizmu mogło odrobnie robotę żywiołów anarchicznych. Nie wierzę w rolę październikowców, ani popieraną przez nich kierowników nawy państwowej, jako w rolę istotnych

odnowicieli państwa, tembardziej nie mam żadnych złudzeń, ażeby zdołali oni zrobić coś poważnego w zakresie naprawy polityki rosyjskiej w Polsce; ale, wybierając z dwojga zło mniejsze, uważam, że w walce między nimi a skrajną reakcją miejsce polaków nie jest po stronie tej ostatniej.

Zaden stały pakt między październikowcami a Kołem Polskim, którymby obie strony złożyły nawzajem względem siebie dale idące zobowiązania, nie jest możliwy, jak nigdy nie był możliwy stały pakt między polakami a „kadetami”. Położenie w państwie, i w Izbie, i w rządzie, jest takie, że nikt do niczego na dłuższy termin nie może się zobowiązywać, bo nikt nie jest pewny ani swego stanowiska, ani swych wpływów. O ile też istotnie wytworzy się staższy grunt do zbliżenia Koła i październikowców w Izbie, stosunek ten może polegać tylko na wzajemnem popieraniu się w granicach dziś możliwych i do czasu, dopóki położenie polityczne temu sprzyjać będzie.

Dla Koła Polskiego ten stosunek ma realną wartość o tyle, o ile centrum Izby, niezależniwszy się od prawicy, okaże się zdolnym do zajęcia poprawniejszego niż dotychczas stanowiska wobec interesów naszego kraju, o ile przy udziale jego głosów można będzie bronić kraj od zamachów na jego prawa i posuwać naprzód polepszenie jego prawnopolitycznego położenia.

Jakkolwiek w tej Izbie rozwija się stopniowo walka polityczna — obecnie już na prawo od zasad manifestu październikowego — to jednak tem się ona różni przedewszystkiem od dwóch poprzednich Izb, że w niej idzie stale naprzód, choć w powolnem tempie, powszednia robota ustawodawcza, decydująca o losach tych lub innych spraw i interesów realnych. Ten właśnie jej charakter powoduje przedewszystkiem zmianę roli Koła, które musi bronić interesów kraju i narodu i musi szukać dla nich w Izbie oparcia.

Koło Polskie, jak już powiedziałem, nie jest w Izbie stronnictwem. Jest ono przedstawicielstwem kraju, przedstawicielstwem obszaru narodowego. O ile celem partii jest stała obrona i propaganda danego programu politycznego i jego zasad, o tyle celem przedstawicielstwa narodowego jest obrona interesów kraju i narodu tak, jak one w danem położeniu politycznem się przedstawiają, i takimi środkami, jakie przez dane położenie są wskazane. Te interesy i te środki ich obrony naogół nie mają nic wspólnego z programami partyjnymi, zwłaszcza u nas, gdzie partie wytworzyły się w innych zupełnie warunkach, niż dzisiejsze, na gruncie przeciwności, mało mających wspólnego z obecnym położeniem. Czyż jest np. u nas stronnictwo, któreby uważało

za sprawę podrzędną — naruszenie granic Królestwa i stratę znacznej części jego obszaru? i czyż którykolwiek program partyjny przewiduje środki obrony przed taką stratą w warunkach obecnych?..

Koło Polskie — bez względu na to, jako go stronnictwa członkowie w niem się znaleźli lub w przyszłości znaleźć się mogą — wolno mieć jedną tylko zasadę, a tą jest dobro kraju i narodu. Pojęcie tego dobra wypływa z położenia kraju w danej chwili dziejowej, a drogi działania na rzecz jego wskazuje przedewszystkiem teren, na którym to działanie się odbywa. Innym terenem była pierwsza i druga Duma, a innym jest trzecia. Przedstawicielstwo polskie złożyłoby dowody bardzo słabego sumienia obywatelskiego, a jeszcze słabszego politycznego rozumu, gdyby zamknęło oczy na warunki terenu swego działania, a szukało wskazań w zasadach, w innym czasie i dla innego gruntu walki sformułowanych.

Nie możemy ludzi opinii kraju zapowiedziemi, że odbyta w ostatnich czasach ewolucja w stanowisku Koła otwiera przed niem różowe widoki. Ona mu daje tylko szanse obrony interesów kraju w uwarunkowanych dzisiejszem położeniem granicach, szanse, których przy innym stanowisku byłoby zupełnie pozbawione.

Wynikła ona z poczucia odpowiedzialności i z gruntownej analizy położenia, poważnej pracy ludzi, którzy nie zadawalniają się formalnem przedstawicielstwem kraju, ale uważają za swój obowiązek skutecznie mu służyć. Lenistwo myśli i operowanie raz ukutymi formułkami może być udziałem tych, którzy sobie piszą nieodpowiedzialne artykuły i wygłaszają nieodpowiedzialne mowy na różnych zebraniach, ale ludzie, tacy którym kraj powierzył obronę swego dobra, nie mają prawa spoczywać na wygodnem postanowieniu „ustalonych zasad”. Zresztą ci sami, którzy dzisiaj zasady postępowania postom dyktują, nie omieszkająby zwalczać na nich odpowiedzialności za wszelkie straty realne, jakiego kraj ponosił skutkiem tego, że przedstawicielstwo jego pamiętało o poddyktowanych zasadach, a nie uniało obliczyć się z praktycznymi warunkami swego działania.

To stanowisko, jakie dziś zajmuje Koło Polskie, odpowiada w jego głębokiem przekonaniu interesom kraju i narodu, przy obecnym położeniu w państwie i w Izbie. Zdaje się że i naszej opinii publicznej tego tłómaczyć nie trzeba, bo, jak mamy prawo sądzić, poważna jej większość to stanowisko uznaje. Ale to nie oznacza, żeby stosunek kraju do jego przedstawicielstwa nie pozostawał nie do życzenia. Trzeba dziś poważnej i usilnej pracy w zakresie organizacji opinii

18)

Andrzej de Clara.

NOWY NAPOLEON.

(Ciąg dalszy — patrz nr. 17.)

— Nie wyjeżdżał nigdy dłużej nad parę dni, ale tym razem zapewne nie prędko wróci, udał się bowiem po zakupno kawy do Hamburga, a z tamąd na dłuższy wypoczynek, który zajmie około 2 tygodni.

— Bardzo żałuję — rzekł agent.

Skłonił się i wyszedł.

Z zeznań Maryny, Maćka i kapitana miał agent opis gościa, który wysiadł w Ankonie. Kiedy wszedł do sklepu i dowiedział się, że kupiec wyjechał, zaraz wpadł na myśl, czy nie jest to ta sama osoba.

Przypuszczenie było trafne. Już teraz nie wątpił, że kupiec ten musiał być w stosunkach ze zmarłym Szymonem, że dziewczyna, będąc u krewnego w Berlinie, zabrała mu fonograf bezwiednie, nie wiedząc, co zabiera, a więc kupiec pędził za nią, aby te tajemnicze wałeczki odebrać. I to powiodło mu się.

Dalej snując tę nić przyszedł do wniosku, że kupiec i Szymon musieli być agentami na usługach jakiegoś państwa.

Z tym materiałem podążył do Wiednia.

— Nie było więc tak — mówił sędzia do agenta — jak przypuszczał ambasador niemiecki, że cała ta rozmowa należała do zmyślnego aферysty, który na wałkach chciałby zrobić interes.

— Podzielim zdanie p. sędziego.

— Co miała za znaczenie ta rozmowa?

— Przypuszczać należy, że to była rozmowa dwóch zwykłych dyplomatów. Jeden drugiego chciał obełgać.

— Ale jacy to dyplomaci mogli w ten sposób rozmawiać?

— Trzeba byłoby zacerpnąć więcej szczegółów od kapitana okrętu. Ci ludzie są tak prości, że nic nie rozumieją. Jestem przekonany, że są niewinni. Jedną chyba Marynę można byłoby w tej sprawie obwinąć o kradzież skrzynki z wałkami fonograficznymi, ale przecież mógł też stać jej to podarować.

— A w jakim celu?

— Właśnie trzeba by to wyjaśnić. Myślę, że wypada parę te wypuścić z więzienia i następnie śledzić dokładnie ich kroki, a przedewszystkiem czekać powrotu Fryza i wysłać ich do Berlina, aby stwierdzono, czy to ten sam osobnik, który płynął na statku. Jeżeli się to potwierdzi, wypadałoby kupca zwać na terytorium austriackie i aresztować. Wtedy moglibyśmy dojść bardzo wielu szczegółów.

— Jak jednak pan uważasz, na czyją to korzyść działał ów kupiec?

Agent zastanowił się dłużej i rzekł:

— Są tylko cztery mocarstwa; ponieważ nasze władze go nie znają, mamy więc tylko wybór między trzema: Anglią, Francją lub Rosją. Jeżeli Fryz był nieostrożny i siadając na pociąg pośpieszny wykupił bilet bezpośrednio komunikacji, będzie rzeczą rozstrzygającą dowiedzieć się na stacyi Falkonare dokąd ten bilet był sprzedany. Bilety na dalszą podróż nie zawsze się zdarzają i niema ich zwykle wiele.

Jeśli kupujący bilet udał się w kierunku wschodnim, a niema go w Berlinie, to będzie

sprawa Rosyi, jeżeli zaś w zachodnim, to Francji lub Anglii.

— Jak pan uważasz, czy prędko może Fryz wrócić do Berlina?

— Żona mówiła, że za dwa tygodnie, ale ja wątpię.

— Musisz pan dziś jeszcze jechać śladem Fryza — rzekł sędzia śledczy. — Za dwie godziny odchodzi pociąg pośpieszny do Montafel, a ztąd do Werony. Jeżeli będziesz pan na śladzie, podasz pan szyfrowaną depeszę.

XIV.

Do naczelnika stacyi w Falkonarze zwrócił się jakiś przyjezdny, a okazawszy mu dokument, rzekł:

— Panie naczelniku, chciałbym sprawdzić kontrolę biletów, wydanych do pociągu, wychodzącego z Falkonare o godzinie 11 wieczorem; dwa tygodnie temu znaleźliśmy bowiem w tym pociągu pasażera, jadącego bez biletu bezpośrednio do Berlina. Zeznał on w protokule, że konduktor zabrał mu bilet, aby go nie budzić; wdrożono przeciw konduktorowi śledztwo, tem więcej, że wdał się w tę sprawę ambasador niemiecki.

— Z największą chęcią; zaraz panu przedstawię spis wydanych biletów.

Udali się do kasy i tam agent wiedeński stwierdził, że były tylko dwa bilety do Medyolanu, reszta zaś nie dalej, niż do Werony.

Fryz był przezorny.

— Widzi pan, jak to na nas kolejarzy spadają niewinnie pasażerowie — rzekł agent z ukłonem.

(d. c. n.)

pracy, której rezultatem być musi należyte rozgraniczenie poglądów na obecne zadania polityczne, nie tylko w Izbie, ale i tu na miejsce. Jednoznaczność nie jest możliwą i nawet nie jest pożądaną, bo prowadziłaby musiała do jednostronności. Ale poważne poglądy, takie czy inne, trzeba odgrodzić wyraźnie od bezprogramowego warcholstwa i krzykactwa, które zanadto się u nas rozhułało, obniżając zewnętrznie moralny i myślowy poziom naszego życia politycznego.

Z drugiej strony, dla skuteczności pracy naszego przedstawicielstwa w Izbie, w dzisiejszych warunkach, gdy stoją tam na porządku dziennym sprawy, związane z doniosłymi interesami realnymi kraju, konieczna jest organizacja należytego współpracownictwa sił krajowych z przedstawicielstwem i ściślejszych, niż dotychczas stosunków pomiędzy krajem a Kolem Polskiem.

R. Dmowski.

Główny zarząd do spraw prasowych ma być w najbliższym czasie poddany bezpośrednio pod władzę nowego wiceministra Kurłowa, znanego szerzej z czasów swego gubernatorstwa w Mińsku.

Ministerium skarbu postanowiło nie poprzestawać na dotychczasowej podwyżce taryf kolejowych i w najbliższym czasie zamierza poddać przejrzeniu taryf na przewóz drzewa i cukru.

W „Słowie” petersburskiem czytamy: „Potwierdzają się pogłoski o buncie zesłańców politycznych w kraju Turuchańskim. Do Petersburga przysłano tekst rozkazu naczelnika owego kraju, aby z powodu zabójstwa przez zesłańców politycznych dozorcę policyjnego, wysłać tam na pomoc policyi uzbrojony oddział z 40-tu szeregowców pod dowództwem oficera”. Jak zaś wiadomo już z depechy, w kraju Turuchańskim zaprowadzony został stan wojenny.

Robotnicy petersburecy na wszystkich bez wyjątku zebraniach postanowili nie urządzić w roku bieżącym bezrobocia w dniu 22 gim stycznia, czyli w tak zwane „święto Hapona”.

„Wil. Wiestnik” donosi, że Najjaśniejszy Cesarz raczył mianować marszałkiem szlachty gub. wileńskiej Szymona syna Apolinarego Krassowskiego, pełniącego obowiązki marszałka szlachty pow. święciańskiego. Jest to pierwszy wypadek mianowania na to stanowisko rosyjanina. Dotychczas zajmował je zawsze polak.

Podobno ministerium spraw wewnętrznych rozesała do wszystkich gubernatorów okólnik z poleceniem zakazania zarządom gminnym rozpowszechniania wydawnictw różnych organizacji „prawdziwych rosyjan”, co obecnie praktykuje się na szeroka skalę.

Władze administracyjne nakazały dwóm adwokatom przysięgłym, którzy występowali jako obrońcy w sprawie „rzeczypospolitej Noworosyjskiej”, wyjechać natychmiast z Noworosyjska.

„Birż. Wied” donoszą, że generał Tołmaczew opuścił Odesę, gdyż otrzymał ma w ministerium wojny wyższe stanowisko.

Przybywający do Moskwy z Dalekiego Wschodu kupcy i handlowcy donoszą, że we Władywostoku znacznie zmniejszyła się w ostatnich czasach liczba zawijających do portu okrętów. W samym mieście bankrutwa idą jedne za drugimi. Największa firma handlowa władywostocka „Kunz i Albert” pozmniejszyła pensję wszystkim swym oficjalistom, aby tylko przetrzymać kryzys. Główną i bezpośrednią przyczyną obecnego kryzysu jest zniesienie porto franco.

Agenci Związku narodu rosyjskiego ogłosili we wszystkich dzielnicach robotniczych m. Petersburga, iż każdy z robotników, wstępujący do szeregów Związku narodu rosyjskiego, będzie korzystał z prawa do bezpłatnego obiadu i do leczenia we wszystkich szpitalach stolicy.

S. p. Stanisław Lack.

Młody utalentowany literat i krytyk krakowski s. p. Stanisław Lack, zmarł przedwczoraj w Wiedniu w przejeździe do San Remo, dokąd jechał w zamiarze przeprowadzenia dłuższej kuracji.

Urodzony w 1876 w Krakowie, nauki gimnazjalne i prawnicze odbywał tamże. Pierwsze swoje prace krytyczne i literackie drukować zaczął w r. 1898 w „Życiu” za redakcyi Przybyszewskiego. Tłumaczył bardzo wiele z obcych języków (Poe, Lafrogue, Barbey d'Aurevilly, Schwob, Wilde i in), pisywał w „Młodości” „Krytyce”, a przez rok 1903 kierował działem literackim „Nowego Słowa” pisma, poświęconego sprawom rachm kobiecego, redagowanego przez Maryę Turzymę. Cała jego działalność związana była ściśle z ruchem literackim t. zw. Młodej Polski w Krakowie.

Zgasił przedwczoraj, ze stratą dla literatury, w której, dzięki swym zdolnościom i wykształceniu, mógł zająć z czasem stanowisko poważne.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Wrocław. Jutro Cwałoboga. W poniedziałek Miłostawa.

TEATR POLSKI. Dziś w teatrze Victoria „Epidemia”, komedia Mirbeau i „Panna Julia”, dramat w 1 akcie Aug Strindberga. Początek o godz. 8 m. 10 wieczorem.

— Jutro „Zemsta za mur graniczny” Al. hr. Fredry. Początek o godz. 8 m. 10 wieczorem.

— Jutro w teatrze Wielkim „Na wycieczkę” M. Szukiewicz. Przedstawienie popularne. Początek o godzinie 8 po poł.

— W Pabianicach w poniedziałek „Dyabeł” Molnara. Początek o godz. 8 m. 10 wieczorem.

ZABAWY. Dziś w teatrze Wielkim Maskarada na rzecz Pogotowia ratunkowego. Początek o godz. 11 wieczorem.

— Dziś zabawa taneczna na rzecz 40 Kola wpiśm szkolnych szkoły Radwańskiego w Białej sali hotelu Manteuffa. Początek o godz. 9 wieczorem.

— Dziś maskarada w Stowarz. „Lira” w lokalu własnym przy ul. Nawrot nr. 38. Początek o godzinie 9 wieczorem.

— Dziś w lokalu Domu ludowego przy ul. Władzkiej nr. 36, wieczornica muzyczna z tańcami. Początek o godz. 7 i pół wieczorem.

— Jutro zabawa kostymowa na rzecz chrz. Tow. dobroczynności w Helenowie.

ZEBRANIA. Jutro zebranie pończoszników w lokalu starszego majstra Zgromadzenia przy ulicy Zielonej nr. 2. Początek o godz. 4 po poł. — W lokalu Stowarz. „Jedność” zebranie pracowników cieleśskich, o godzinie 9 rano. — W lokalu własnym (Nawrot 33) zebranie ogólne członków Stow. splewaczego „Lira”, o godzinie 4 po południu.

KRONIKA.

(h) Z Tow. sanitarnego obywateli m. Łodzi. W myśl postanowienia prezydium ogólnego zebrania Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w m. Łodzi, wczoraj w Grand-Hotelu zebrali się osoby, wybrane do komitetu, który ma się zająć opracowaniem projektu asenizacji w Łodzi. Zebrani na przewodniczącego wybrali dr. Likiernika, na trzymającego pióro adwokata przysięgłego Birenweiga.

Po omówieniu kwestyi formalnych postanowiono założyć w Łodzi Towarzystwo sanitarne obywateli m. Łodzi z kapitałem zakładowym 300,000 rubli a nawet i większym w miarę potrzeby.

Na razie postanowiono utworzyć 2 komisye: finansową i techniczną, obie komisye mają bezwzględnie przystąpić do pracy.

Postanowiono zwrócić się z prośbą do gubernatora piotrkowskiego o przedłużenie terminu, wyznaczonego w postanowieniu obowiązującym o sprawie asenizacji w Łodzi.

Towarzystwo ma być akcyjne. Udziały Towarzystwa będą od 50 rb. Dywidenda nie może przewyższac 7 proc. z zysków, po nad ten proc. zyski pójdą do ogólnego podziału, pomiędzy członkami Towarzystwa, przoz co jest przewidziane zmniejszenie kosztów wywozki. Towarzystwo ma na widoku nie zyski, lecz taniość wywozki nieczystości, porządek i wogóle ulepszenie stanu sanitarnego w mieście.

Przy założeniu przedsiębiorstwa mają być uwzględnione najnowsze zastosowania techniczne i sanitarne.

Wszyscy obywatele miasta Łodzi będą proszeni do współdziałania w przedsiębiorstwie. Komisye mają pracować niezależnie jedna od dru-

giej, w kwestynach zaś finansowych wspólnie.

Zebrani wczoraj na posiedzeniu zadeklarowali jako udziały przeszło 4,300 rb.

Postanowiono przez ogłoszenia w gazetach zaprosić obywateli do składania deklaracji w bankach: Handlowym Łódzkim, Kupieckim, Towarzystwie wzajemnego kredytu przemysłowców Łódzkich, w Towarzystwie wzajemnego kredytu Piotrkowska 43. Wpłata przy deklaracji 25 procent.

Uchwalono, aby zaprosić do pracy komitetu jeszcze parę osób, do których będą rozesłane listy.

We wtorek odbędzie się drugie posiedzenie.

Proszeni jesteśmy o zwrócenie uwagi ogółu obywateli, iż zapisy na udziały choćby od 50 rb. są obowiązkowe i dla dobra miasta konieczne. Rzecz ta z jednej strony przy braku kanalizacji ma doniosłe znaczenie dla uzdrowotnienia miasta tak z drugiej strony zapisanie się do Tow. «Sanitas» uchroni właścicieli od protokołów policyjnych i od kar, jakimi grożą postanowienia obowiązujące p. gubernatora piotrkowskiego, które mają wejść w życie z dniem 1/4 r. b. a co ważniejsza należenie do tego Towarzystwa uchroni obywateli od wyzysku asenizatorów, gdyż Towarzystwo „Sanitas” nie będzie miało na celu zysków lecz udogodnienie i tanią asenizację.

Postanowiono również wystąpić do władz, aby nikomu nie dawano monopolu, żeby była godziwa konkurencja, jak najmniej wybiera się deputacya do gubernatora o odroczenie obowiązujących postanowień do czasu umożliwienia zaprowadzenia urządzeń sanitarnych.

(a) Z Towarzystwa dobroczynności. Wczoraj wieczorem, w gmachu Przytulku dla starców i kalek odbyło się posiedzenie zarządu chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności, pod przewodnictwem prezesa, pastora R. Gundlacha. Załatwiono sprawy następujące: Ponieważ dotychczas z powodu odwilży nie można było urządzić projektowanej zabawy kostymowej na lodzie, postanowiono ją zorganizować jutro, t. j. dnia 24 b. m., na stawie parku Helenowa. Organizacyą zabawy zajmą się uproszeni pp.: W. Kamiński, Edward Jezerski, Nengebauer i Wehr.

W sprawie wydania żetonów i dyplomów honorowych członkom zarządu, komitetów cyrkulowych, oraz opiekunom biednych, w uznaniu ich gorliwej pracy, zapadła uchwała, aby za 20-letnią pracę wydać żeton złoty za 15-letnią — srebrna, za 10-letnią — brązowy. Żetony i dyplomy honorowe doręczone zostaną na specjalnem zebraniu zarządu. Koszty, związane z obiarowaniem żetonami, poniesie kasa główna Towarzystwa.

Zgodnie z projektem rozszerzenia działalności Towarzystwa, postanowiono miasto podzielić na 8 cyrkulów (zamiast dotychczasowych 4-eh) i odpowiednio powiększyć liczbę opiekunów. W tym celu zarząd rozesał już zaproszenia do obywateli i mieszkańców, z prośbą o przyjęcie mandatów i zapisywanie się na członków Towarzystwa. Teraźniejsza liczba opiekunów cyrkulowen nie odpowiada istotnym potrzebom działalności, wobec ciągłego wzrostu biednych, wymagających stałej opieki i pomocy.

(a) Z Sekcyi technicznej. Wczoraj w lokalu (Dzielna 31) odbyło się pod przewodnictwem p. B. Heimana zebrane członków sekcyi technicznej, na którym p. Jan Woyciechowski wygłosił odczyt pt. „Rys historyczny technologii farb i barwników organicznych”. Ciekawy i bardzo interesujący odczyt ten wywołał ożywioną dyskusyę, w której brali udział pp. Heimann, Lewenberg, Nakielski i inni.

Ze skrzynki zapytań rozważano, między innymi, kwestyę zamarzania wody w rurach, przylegających do ścian przy nagłej i szybkiej zmianie temperatury, mianowicie od silnego mrozu do paru stopni ciepła.

Następnie poruszono sprawę tłumaczenia podręczników przedmiotowych i wydawania ich kosztem sekcyi technicznej. Uchwalono porozumieć się z inżynierem Przedpełskim, aby wydał odpowiednią opinię.

Na skutek odezwy komitetu wystawy przemysłowej w Częstochowie postanowiono przyjść mu z pomocą, mianowicie przez udzielenie informacji o stanie przemysłu łódzkiego i ewentualnie zorganizować specjalne zebranie sekcyi z udziałem członków Komitetu wystawowego.

(x) **Z żałobnej karty.** Wczoraj o godz. 5-ej rano zmarła w Warszawie ś. p. Aleksandra Trapszo, artystka dramatyczna, dobrze znana w Łodzi, w której przez wiele lat była ozdobą sceny polskiej.

Był to talent wybitny w dziedzinie ról charakterystycznych o głębokim podkładzie psychologicznym, wykształcony w świetnej szkole i pięknych tradycjach prawdy wej sztuki, którym s. p. Trapszowa nigdy się nie sprzeniewierzyła. Niektóre z jej kreacji, opracowanych zawsze sumiennie, z głębokim wniknięciem w istotę charakteru postaci, w którą się artystka całą duszą wcielała, dotychczas żyją w pamięci łodzian, starych bywalców teatralnych.

S. p. Trapszowa urodziła się dnia 16 lutego 1858 roku w Krakowie. Na scenę, na której pierwsze kroki stawiała pod kierunkiem Hofmannowej, wstąpiła w Krakowie, od razu wykazując pierwszorzędne zdolności do ról charakterystycznych.

W roku 1875 wstąpiła do słynnej podówczas trupy dramatycznej Anastazego Trapszy, w której w krótkim czasie pierwszorzędnie zajęła stanowisko. W roku 1883 zaangażowana została do Poznania do ról charakterystyczno-komicznych wraz z mężem swoim Marcelim Trapszo, wielce uzdolnionym artystą dramatycznym i reżyserem.

Z Poznania oboje Trapszowie przenieśli się do Łodzi w roku 1890 i przez kilka lat byli zaliczani do wybitniejszych sił sceny łódzkiej.

W roku 1894 ś. p. Trapszowa przeniosła się do Warszawy do teatru ludowego, a następnie w r. 1899 zaangażowana została przez warszawskie teatry rządowe do komedii i farsy.

Na scenie warszawskiej od razu krytyka i publiczność zaliczyły Trapszową do sił pierwszorzędnych. Przez lat kilka była ona podstawową siłą teatru Nowości, dopóki nieuleczalna choroba sercowa nie przecięła pasma jej żywota. Zmarła, osierocając męża i dwoje dzieci, córkę utalentowaną artystkę dramatyczną Mieczysławę Cwiklińską i studenta politechniki ryskiej.

(n) **T. K. O.** Jutro, w niedzielę, o godzinie 4-ej po południu w sali T. K. O. na ulicy Zawadzkiej nr. 17, dr. Władysław Szenajch wygłosi odczyt „O karmieniu niemowląt”. Bilety po 5 i 10 kop.

(a) **Wizytacja szkół.** Przybył do Łodzi inspektor okręgowy p. Aleksy Kosmiński, w celu wizytacji szkół rządowych.

(a) **Nowo stowarzyszenia.** General gubernator warszawski zaakceptował zarejestrowane przez piotrkowską komisję gubernialną do spraw stowarzyszeń i związków ustawy powstałych w Łodzi: «Towarzystwa Technicznego» i «Stowarzyszenia robotników i robotnic chrześcijańskich».

(a) **Kursy wi czorne.** Na kursy wieczorne handlowe przy Stowarzyszeniu pracowników handlowych zapisało się około 500 kandydatów. Wobec tego zarząd postanowił rozpocząć wykłady w przyszłym tygodniu.

(c) **Z sądów.** Sąd okręgowy w Piotrkowie rozpatrywał wczoraj sprawę Józefa Cichońskiego, Antoniego Szczepaniaka i Arona Linasa, oskarżonych o to, że dwaj pierwsi spełnili kradzież towarów z okna wystawowego przy ul. Średniej nr. 20, na sumę około 400 rubli, trzeci zaś że nabył skradziony towar. Wszyscy oskarżeni przyznali się do winy.

Sąd skazał: Cichońskiego na 4 miesiące, Szczepaniaka na 1 miesiąc więzienia; Linasa na 2 tygodnie aresztu.

(a) **Konfiskata pocztówek.** W wielu miejscowych sklepach materiałów pismiennych, gdzie odbywa się sprzedaż pocztówek, skonfiskowano wszystkie pocztówki z wizerunkami duchownych, które w myśl Ukazu senatu powinny być wycofane ze sprzedaży.

(c) **Z kroniki karnawałowej.** Ogólne zainteresowanie wzbudza bal «księżycowy», który odbędzie się d. 30 stycznia w sali Grand-Hotelu na rzecz chrześcijańskich kolonij letnich, a niemniej — szym powodzeniem cieszyć się będzie bal kostiumowy pod nazwą «Na klepisku», urządzony d. 6 lutego na dochód Szkoły rzemiosł łódzkiego chrz. Tow. dobr. Komitet ochrony i organizuje «Tatrzańskie zapusty» w sali koncertowej, których ceścią będzie swoboda w wyborze stroju, bo prócz balowych toalet t. fraków, równie mile widziane tam będą kostymy, gdyż, jak głosi zaproszenie, «przybywać hajnok możecie we fracku, albo bars

lepi w kontusu, guni albo karazyi, a samo tak kobity i fryskie dziewczyny — jak chtora scom». Projektowanego pierwotnie balu maskowego zamiechano.

Tegoroczny sezon zimowych zabaw zakończy się «Pożegnaniem karnawału», ostatnim z wielkich balów publicznych w d. 20 lutego. Bal ten odbędzie się na rzecz 76 Koła Tow. wpisów szkolnych w sali Grand-Hotelu.

Jest więc w czem wybierać! (Ponieważ jednak każda z wymienionych w tej kronice instytucji reperować musi budżetowe braki przygodnymi dochodami, a każda jest równie potrzebna jak gołna poparcia, więc lepiej nie wybierać, lecz bułać tu i tam. Od czegoż karnawał? — Przep. Red.)

Reduta w Harmonii. Towarzystwo muzyczno-dramatyczne „Harmonia” w dniu 30 stycznia r. b., t. j. w przyszłą sobotę, w lokalu własnym przy ul. Południowej № 36 dla członków swoich i zaproszonych gości urządza zabawę karnawałową pod nazwą „Reduta”. Będzie to bal kostiumowo-maskowy, utrzymany w stylu dawnych redut warszawskich, urozmaicony niespodziankami. Zaproszenia, które bez warunkowo należy okazywać przy wejściu, będą w tych dniach rozsyłane. Obowiązuje kostium lub też strój balowy. O godz. 2 po północy obowiązkowo zde maskowanie. Zabawa rozpocznie się o godz. 9 wieczorem.

(a) **Samobójstwo.** Dziś o godz. 10 rano w mieszkaniu przy ulicy Długiej odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru w głowę agent policyi śledczej 35 letni Paweł Szweczenko. Smierć nastąpiła momentalnie. Pozostawił on żonę i dzieci, zamieszkałe w Piotrkowie.

(p) **Ogólne osłabienia.** Wołają dnia wczorajszego ogólnemu osłabieniu uległy cztery osoby, dwóch mężczyzn i dwie kobiety, którym lekarze Pogotowia ratunkowego udzieliłi doraźnej pomocy.

(p) **Ślizgawica** Wskutek ślizgawicy zdarzyło się wczoraj kilka drobniejszych wypadków; czterem osobom lekarze Pogotowia udzieliłi doraźnej pomocy.

(c) **Zebrań gminne.** W gminie Wiskitno odbyło się zebranie gminne, na którym było obecnych 283 włościan. Przewodził wójt miejscowy Modranka. Zebrani uchwalili podatki gminne na r. b. rozłożyć w taki sposób:

Na utrzymanie urzędu gminnego oraz na stróża i podwoły dla urzędników gminnych po 11 kop. z morga ziemi, na utrzymanie sądów gminnych — po 5 kop z morga.

Od uchwalenia wydatków na utrzymanie pomocnika pisarza gminnego oraz na zapremerowanie „Warszawskiego Dniownika” zebrani uchylili się.

Takie samo zebranie odbyło się w gminie Bruzyca, na którym oprócz sporządzenia rozkładów podatków gminnych, uchwalono 62 ruble zasiłku dla aleksandrowskiego oddziału pocztowego, oraz postanowiono stojące na gruncie szkolnym topole sprzedać z publicznej licytacji, a osiągniętą stąd pieniądze obrócić na wydatki szkolne.

W gminach Gospodarz i Bróce odbyły się zebrania poświęcone przeważnie sprawie rozłożenia i unormowania podatków gminnych.

— W gminie Górki również odbyło się zebranie gminne. Obecnych było 165 włościan. Przewodził wójt miejscowy, Nastalek. Na zebraniu tem uchwalono sporządzić rozkłady podatków gminnych na r. b., a następnie, między innymi, postanowiono jednogłośnie pociągnąć do opłaty podatków na utrzymanie urzędu gminnego właścicieli domów w osadzie Tuszyń, w których mieszczą się zakłady handlowe.

(c) **Z Konstancynowa.** Przed kilku laty na zebraniu gminnym w Konstancynowie uchwalono zabrakować glazem Mały rynek w tej osadzie. Sporządzony i zaakceptowany przez uchwałę gminną w miesiącu lipca 1903 roku kosztorys robót, wynosi 19,440 rb. 79 i pół kop. Dotąd na cel ten przeznaczono z resztek czystego zysku miejscowej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej 3708 rb. 96 kop. Jest to dopiero mała część sumy, jaką obejmuje kosztorys.

Sprawa powyższa była przedmiotem obrad na odbytem w tych dniach zebraniu gminnym. Zebrani gminniacy mając na względzie jaknajrychlejsze zebranie sumy, niezbędnej na wybrukowanie Małego rynku, uchwalili jednogłośnie do zebrań dotychczas sumy 3708 rb. 96 kop. przelecić 289 rb. 88 kop. tj. trzecią część czystego zyska

kasy pożyczkowo-oszczędnościowej za rok zeszły, która to suma, na mocy uchwały z dnia 27 marca r. p. była pierwotnie przeznaczona na zasilenie kapitału zakładowego wspomnianej kasy.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

Teatr. Na jutrzejszym widowisku popularnym w teatrze Wielkim ukaże się wspaniały dramat Macioja Szukiewicza „Na wycugu”.

Wieczorem w teatrze Victoria wznowioną zostanie dawno nie grana „Zemsta za mur graniczny”, która otrzyma kompletne nowe kostiumy i dekoracje. Czołwnikiem będzie p. Zelwerowicz, rejentem p. Siemaszko, Papkłem p. Grabowski, Dyndalskim p. Jaracz, Podstoliną p. Malszewska, Klarą p. Czechowska, Wacławem p. Kamiński. Reżyserię prowadzi dyr. Zelwerowicz.

Najbliższą premierą w czwartek przyszłego tygodnia będzie głośna sztuka A. Czechowa z repertuaru teatru Stanisławskiego pod tytułem «Trzy siostry», niegrana dotąd nigdzie po polsku. Sztukę tę przelożył na język polski dyr. Zelwerowicz i sam ją reżyseruje. Próby odbywają się codziennie.

Repertuar teatru polskiego na tydzień przyszły zapowiada:

Poniedziałek „Dyabeł” Molnara w Pabianicach.

Wtorek «Dziady» A. Mickiewicza w opracowaniu scenicznym St. Wyspiańskiego, po conach żniżonych

Środa „Zemsta za mur graniczny” hr. Al. Fredro. Ceny żniżone.

Czwartek po raz pierwszy „Trzy siostry” A. Czechowa.

Piątek po raz drugi „Trzy siostry”.

Sobota „Dla szczęścia” dramat St. Przybyłszewskiego.

Opera. Następane dwa przedstawienia opery warszawskiej odbędą się dnia 31 b. m. i 1-go lutego r. b. w teatrze Wielkim Sellina. Wystawiona będzie dwukrotnie „Tosca” Puccini’ego, z p. Carmen Melisówną na czele, która obecnie święci prawdziwe tryumfy w Warszawie. Udział przybierają także niezrównany baryton p. Wiktor Grabczewski. Bilety już nabyć można w składzie instrumentów muzycznych K. M. Szredora (Piotrkowska 81).

TELEGRAMY.

Petersburg, 22 stycznia (P.) Biuro informacyjne ogłasza: W niektórych dziennikach zagranicznych, a następnie rosyjskich, zjawia się wiadomość, jakoby od 1902 r. do 1905 r. agenci policyi rosyjskiej mieli związek z organizacją niektórych aktów terrorystycznych, przyczem między innymi pisano o zabójstwie Wielkiego Księcia Sergiusza Aleksandrowicza, Sipiagina, Plewego, gubernatora Bogdanowicza i innych. Wiadomości te są bezwarunkowo zmyślone.

Petersburg, 22-go stycznia. (P.) Ministerium oświaty wezwalo kuratorów okręgu naukowego, aby zawiadomili podwładne sobie szkoły, że komitet ligi odnowienia floty postanowił w dalszym ciągu urządzać wycieczki morskie wychowawców szkół ministerium oświaty. Jednocześnie zawiadomiono, że uczniowie, którzy nie mogą zapłacić opłaty za wycieczkę, mogą otrzymać zapomogę z funduszu specjalnych szkół. Z tychże funduszu mogą być asyguowane ofiary na samo urządzenie wycieczek.

Petersburg, 22 stycznia. (P.) W niektórych dziennikach były pomieszczone doniesienia o odbywających się w wyższych kołach rządowych naradach w sprawach perskich. Przytem donoszono o rozmaitych propozycjach, rzekomo ujawnionych na tych naradach, oraz o projektach, z którymi mieli wystąpić niektórzy uczestnicy tych narad, pomiędzy innymi o rosyjskich koncesjach w Azerbejdżanie i na granicy rosyjskiej, w zamian za poparcie szacha przez Rosję, nawet o ustępstwach w sprawie bałkańskiej w celu uzyskania swobody czynów w Per-yl. Wszystkie te wiadomości są tylko powtórzeniem przypuszczeń, wypowiedzianych w prasie już dawnej, że Rosya dąży do wzmieszania się do spraw wewnętrznych Persyi.

do jakichs nabytków terytorjalnych w tym kraju i do poprzednich prób ustanowienia jakiejś łączności pomiędzy wypadkami bałkańskimi a polityką rosyjską w Persyi. Wszystkim tym wiadomościom zaprzeczono stanowczo w swoim czasie. Obecnie można tylko potwierdzić, że podane przez dzienniki wiadomości nie są zgodne z rzeczywistością.

Petersburg, 22 stycznia (P). W sądzie wojennym w sprawie generała Aleksiejewa odczytano szereg dokumentów, między innymi telegram Wielkiego Księcia Aleksandra Michałowicza z opinią o działalności służbowej Aleksiejewa. Śledztwo sądowe ukończono. Wieczorem rozpocznie mowę prokurator.

Petersburg, 22 stycznia (P). W sądzie wojennym prokurator w długiej mowie popierał oskarżenie przeciw gen. Aleksiejewowi, żądając skazania go za wynuszenie. Po tej mowie posiedzenie odroczono do jutra.

Petersburg, 22 stycznia (P). Sąd okręgowy, rozpoznając wyrok zaoczny, którym redaktor „Rieczy” Chariton i felietonista Jabłonowski byli skazani na 24 miesiąca więzienia za obrażenie w felietonie członka Dumy Timoszkina, zmniejszył karę Jabłonowskiego do 15 dni więzienia, karę zaś Charitona pozostawił bez zmiany.

Petersburg, 22 stycznia (P). Sąd skazał redaktora „Rieczy”, Charitona, na miesiąc więzienia za ogłoszenie kłamliwych pogłosek o działalności rządu, które dopuszczono się w korespondencji z Warszawy o utrzymaniu więźniów politycznych.

Petersburg, 22 stycznia (P). Izba sądowa, za podpisane odezwy wyborczej, skazała członków pierwszej Dumy państwowej: Dżordania, Kornilewa i Jermolajewa na trzy miesiące więzienia.

Petersburg, 22 stycznia (P). W ciągu ostatniej doby zachorowało na cholere 25, zmarło 15 osób.

Moskwa, 22 stycznia (P). Zmarł nagle komendant moskiewski, gen. Gurkowski.

Izja, 22 stycznia (P). W rejonie miejskim gorących źródeł siarczanych było w nocy lekkie trzęsienie ziemi, skutkiem czego urwała się skała i odsłoniło się nowe źródło wody siarczanej.

Smoleńsk, 22 stycznia (P). Ujęto bandę złodziei, która grasowała w mieście. Przy rewizji znaleziono wiele podrobionych paszportów i skradzionych rzeczy.

Paryż, 22 stycznia (P). Izba posłów. Na porządku dziennym rozważenie projektu rezolucji posła socjalistycznego Rouaneta, proponującej, aby rząd nie pozwalał na emisję we Francji papierów państw obcych, nie przedstawiając na pierw parlamentowi środków ostrożności, przedsięwziętych dla zabezpieczenia interesów narodowych. Uzasadniając rezolucję swoją, Rouanet występuje przeciwko pożyczce rosyjskiej i mówi, że w przeciągu lat 16-tu około 18 su miliardów franków kapitału Francji odplynęło za granicę. Nie tylko moralnym, lecz materialnym interesom kraju zagraża niebezpieczeństwo. Zdają od nas miliony na utrzymanie agentów przedajnych. Prezydent izby powołuje mowę do porządku, ponieważ mowa ta o mojarstwie zagranicznem. Rouanet mówi w dalszym ciągu: Żądają od nas podtrzymania absolutyzmu, znajdujacego się w agonii. Pichon i wielu posłów protestuje z miejsc swoich przeciwko tym słowom. Lewica bije oklaski. Prezes izby znów powołuje Rouaneta do porządku i radzi mu powściągliwość. Rouanet powtarza: Mam prawo protestować przeciwko pożyczce rosyjskiej, przeznaczanej na utrzymanie czarnej secyny. Wrzawa na wszystkich ławach. Oklaski na lewicy skrajnej. Dalej Rouanet protestuje przeciwko polityce rosyjskiej w Persyi. Polityki tej nie powinna Francja popierać miliardami swemi. Mówca kończy słowami: Komu chodzi o powagę Francji, ten musi głosować za moim wnioskiem.

Pichon protestuje przeciwko oświadczeniu Rouaneta i oświadcza: Przyjęcie, jakiego doznały słowa Rouaneta o polityce wewnętrznej Rosji przedstawia dosć dokładnie poglądy przedstawicieli kraju. Rząd daje pozwolenie na emisję pożyczki dlatego, że pożyczka przedsięwzięta była przy zastosowaniu gwarancji konstytucyjnych, rząd bowiem rosyjski prosi o pozwolenie wypuszczenia pożyczki w Paryżu na podstawie zgody konstytucyjnej Dumy państwowej. Rouanet mówi o powadze Francji. Sądzą, że najzupełniej leży w interesie naszym, aby państwo sprzymie-

rzone było jaknajsilniejsze zarówno pod względem politycznym, jak ekonomicznym oraz finansowym. Nigdy jeszcze przymierze z Rosją nie było tak ściśle tak serdeczne. Pożyczka użyta będzie na potrzeby narodowe kraju. Co się tyczy Persyi, przemienienie rosyjsko-angielskie stanowi gwarancję najlepszą. Bynajmniej nie lekceważymy jakichkolwiek interesów francuskich. Zabezpieczymy obecnie interesy nasze, najbardziej stykające się z interesami Rosyi. Minister finansów, Caillaux, zapewnia, że pożyczka nie napotyka z jego strony na żadne trudności, bo biorący w niej udział kapitaliści drobni nie nie tracą. Koncząc mowę Pichon mówi: Wobec takich warunków, dopuszczenie emisji pożyczki państwa zaprzyjaźnionego i sprzymierzonego nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa. (Okłaski). Izba odrzuca następnie wniosek posła Rouaneta 430 głosami przeciwko 104. Prezes zamyka posiedzenie.

Londyn, 22 stycznia (P) Agencja Reutersa otrzymała następujące szczegóły programu finansowego rządu japońskiego na rok 1909 i 1910, przedstawionego parlamentowi. Dochody zwyczajne obliczono na 471 milionów yenów, nadzwyczajne 35 milionów, wydatki zwyczajne 401, nadzwyczajne 115 milionów yenów. Budżet zbilansowano w sumie 516 mil. yenów. Wogóle przewidywane jest zmniejszenie się dochodów o 67 milionów, wydatków o 37 milionów. Rząd zamierza w dalszym ciągu trzymać się zasady pokrywania wydatków stałych wpływami o charakterze stałym. Nowe pożyczki nie będą zaciągane, prócz pożyczki na obwarowanie wyspy Formozy; wydatki te będą pokryte z funduszy specjalnych, a pożyczka nie będzie wypuszczona na rynek. Rząd spodziewa się, że w ciągu lat 27 będą umczone wszystkie pożyczki wewnętrzne i zagraniczne, wynoszące obecnie 2,600 milionów.

Johannesburg, (w Transwaalu) 22 stycznia (P). Skutkiem nieustannych deszczów do wielu kopalń wdara się woda. W jednej kopalni złota utonęło 160 robotników, pomiędzy nimi 150 obcokrajowców.

D Z I E N N E.

Petersburg, 23 stycznia (P). Najwyższym Rozkazem Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Cesarz za pełną zaparcia siebie i czynów wysoce szlachetnych oraz humanitarną działalność spełnianych przez marynarzy oddziału bałtyckiego przy ratowaniu ofiar trzęsienia ziemi w Messynie wyraża Najwyższe Swoje podziękowanie: Naczelnikowi oddziału kontradmirałowi Litwinowowi i dowódcom okrętów Petrowowi II, Ketterowowi, Ponomarewowi, Labimowowi I, dowódcom doków Rynskiemu Kersakowowi II i Pattonowi-Fantonowi-Derewajnowi Monarsze uznanie, oraz wszystkim oficerom, urzędnikom cywilnym okrętów i oddziałowi łódek. Okrętowym zaś gardemarinom, konduktorom wszystkich okrętów i oddziałów łódek Najjaśniejszy Cesarz wyraża Swoje Monarsze podziękowanie.

Sybirsk, 23 stycznia (P). Ziemstwo gubernialne wyasygnowało ziemstwu ardatowskiemu 2,000 rb. i bujuskitemu 3,000 rb. na budowę gimnazjum żeńskiego.

Berlin, 23 stycznia (P). Parlament. Obrady nad wniesionymi przez socjal demokratów i polaków interpelacjami o zastosowaniu prawa o związkach wywołały jednomyślne uznanie wszystkich pozostałych partyj dla sekretarza stanu do spraw wewnętrznych, uznanie jego lojalności i zupełne uzasadnienie dla zakazu posługiwania się językami cudzoziemskimi w polskich związkach przemysłowych, wobec tego, że są one czysto politycznymi organizacjami.

Londyn, 23 stycznia (P). Do Agencji Reutersa donoszą z Pekinu, że wskutek przedstawienia ciała dyplomatycznego w dniu 12 stycznia r. b. w przedmiocie pretensyj ministerstwa komunikacji do całkowitej kontroli nad telegrafem, telegraf poddano pod władzę specjalnego wyższego urzędnika, czasowo nadzorującego też i telegraf tiensyński. Od dnia wczorajszego oblińskiego nowego roku wchodzi w wykonanie zmniejszona o 20% wewnętrzna taryfa telegraficzna.

Londyn, 23 stycznia (P). Wdrożono surowe śledztwo przeciw prezydentowi ministerium handlu, oskarżonemu o łapownictwo.

Londyn, 23 stycznia (P). „Standard”owi donoszą z Nowego-Yorku, że gazety kalifornijskie

W d. 25 stycznia, t. j. w poniedziałek, jako w pierwszą rocznicę śmierci s p
JANA BARANOWSKIEGO
odbędzie się Msza św. o g. 9 1/2 rano, w kościele św. Józefa, na które krewnych i znajomych zaprasza
Siostra.

domagają się powrotu amerykańskiej floty wojennej na wybrzeża oceanu Spokojnego, albowiem nie są zabezpieczone przed najazdem japońcyków.

Podług „Standardu” opublikowane sprawozdanie sztabu generalnego armii amerykańskiej przewiduje bezzwłoczną budowę fortyfikacji w porcie San Pedro w pobliżu Lassandzelosu. Fortyfikacje kosztowałyby 700,000 funtów. W sprawozdaniu jest mowa, że gdyby wybrzeże zachodnie znalazło się w rękach wrogów, Stany Zjednoczone nie mogłyby odebrać je z powrotem.

O F I A R Y.

Na gniazdo Tow opiski nad dziećmi.

Zamiast depeszy na ślub p. Stanisławy Sawickiej z Aleksandrem Remusem, S M. 1 rb.

Na Koło wpisów przy uczelni.

Stanisławostwo Łukomscy, ku uczczeniu s. p. doktorowej Haliny Pieniążkowej, 3 rb.

Na ofiary strasznej katastrofy we Włoszech.

M. W. Gliński 1 rb. — A. Pienkowski 1 rb.

Na szkołę rzemiosł.

Doktorostwo Michalscy, ku uczczeniu s. p. doktorowej Haliny Pieniążkowej, 2 rb.

Na gimnazjum polskie.

Dr. Józef i Albina Brudzińscy, ku uczczeniu s. p. Haliny Pieniążkowej, 3 rb.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. Ł.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
22/I 1 pp.	755.8	- 6.6	92	Pd W 1	Z dnia 22/I Temperatura max. - 5.4° C.
22/I 9 w.	755.7	- 4.1	75	W 1	Temperatura min. - 10.3° C.
23/I 7 r.	754.1	- 6.2	74	Pd W 3	Opada 0.0

Ryszard Wildt

Warszawa, Plac Teatralny 18

poleca

Mydło przetłuszczone higieniczne „Ne 1000”

Mydła wazelinowe (należy uważać na firmę.)

Wody kwiatowe w różnych zapachach

Wodę „Loyal” do włosów, Elixir do zębów

Środek na odciski „Kraźki Ryszard”

Do nabycia w Łodzi wszędzie.

2081-d

Do numeru dzisiejszego dołącza się „Odezwa Komitetu Przeciwwęzbraczego”.

Rozkład pociągów.

Zimowy od 28 października.

Kolej Fabryczna-Łódzka.

Odechdzą z Łodzi: a) 12.30, b) 7.00, c) 11.20, d) 3.15, e) 3.15, f) 6.10, g) 8.30.

Przychodzą do Łodzi: h) 4.30, p) 7.35, j) 9.35, k) 10.15, l) 4.24, m) 5.25, n) 8.31, o) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska:

Odechdzą do Kalisza: o godz. 8.25, 12.25, 5.40, 5.30, do Warszawy: o godzinie 10.42, 11.40, 5.51.

Przychodzą z Kalisza: o godzinie 10.34, 11.30, 5.37, 9.30; z Warszawy o g. 12.13, 5.32, 6.28.

Ostrzeżenie.

Spadkobiercy s. p. Adolfa Geiger vel Geier zawiadamiają, że zaginął dowód lokacyjny, wydany na imię wymienionego Adolfa Geigera przez Bank Handlowy w Łodzi d. 14/27 grudnia 1904 r., na sumę Rb. 6100. Ostrzega się, że dowód ten został unieważniony i nie ma żadnej wartości. Gdyby kto wiedział o posiadaczu wskazanego dowodu, zechce zawiadomić Bank Handlowy w Łodzi, lub też Adwokata Przysięgłego Karola Kozłowskiego (Cegielniana 57). 275-2-1

Wielka Zabawa na lodzie w Helenowie.

W niedzielę dnia 24-go stycznia r. b. na śluzawce i w sali Helenowa odbędzie się WIELKA Zimowa zabawa rozdzielona na rzecz Chrześc. Towarzystwa Dobroczynności. Wejście dla dorosłych 40 kop., dla dzieci 20 kop. Bilety sezonowe są nieważne. Zarząd Chrześc. Tow. Dobroczynności. 276

Majatek
w błęźnie widzą, słusznie, oszczędne Pante Dokładnie, szybko, tanio, bez najmniejszego tarcia **rujującego** przedwzrostem b. olizną, pierza tylko
Johna maszyna do prania „CAŁA PARA”
Niezależność od praczek i służ. wygodą, oszczędność, higieną! 130 tysięcy w użyciu! Wylączna sprzedaż: Wacław Kysakowski, ul. Widozowska 50, telef. 11-21. 240-6 2

Towarzystwo Przeciwbrazce
prosi o zbieranie odpadków.
Biuro, Cegielniana 72. 92

„ŚWIAT” № 4 między innymi zawiera 2 fotografie **Ślub w cytadeli w obliczu śmierci.** Do nabycia w kantorze „Świata” Zachodnia 28, (róg Konstanytownskiej)

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej
niniejszem zawiadamia wysyłających ładunki, że na stacji towarowej Łódź-Chojny w dn. 28-ym stycznia now. st. 1909 roku o godz. 3 po poł., na zasadzie §§ 40 i 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnie licytacji niewykupione przez odbiorców towary, przybyłe w m. grudniu 1908 roku za frachtami: Kodnia Poł. pod. linia 1201 miód, A. Ziegert, zaliczenie 47 rb. W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym nie doszła do skutku, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na st. Łódź-Chojny dnia 29-go stycznia nowego stylu 1909 r. o godzinie 3 po poł. 273-1

Skład spirytusu denaturowanego A. PRASZKIERA, Łódź, Średnia № 4.
Reflektanci na filie mogą się zgłaszać. 29 5-5

Po cenie umiarkowanej do sprzedania
24 place do budowania
przy szosie, łączących w Konstanytownie pod Łodzią Władomość ul. Włodzimierska 7, Matiatko. 267-3-1

Nowość!
Metoda prof. Kazimierza Lewanskiego, cena 5 rubli; 5 lekcji bezpłatnie. Dostać można we wszystkich księgarniach i szkołach kroju i szycia u **Anny Szneider, ul. Andrzejka 111.** Lekcji udziela się także. Fasony papierowe podług miary. 85-r-35

DROBNE OGŁOSZENIA.

- Atrament do pisania. 381-3-2
- Atrament do czernienia. 381-3-2
- Atrament w różnych kolorach i gatunkach, poleca: E. Górnki, Główna 33. 400-13-1
- Do sprzedania kocioł miedziany 22 wiadra, 2 wagi marmarowe stampowane Mil-za 24. 393 3 1
- Foksteryerki czystej angielskiej rasy, pięknie znaczone, salonnowe, sprzedam. 10 rb. szuka. Benedykta 20-28. 388-1
- Jest do sprzedania dom frontowy murowany z oficyną i placem. Dąbrówka, ul. Bednarska № 18, wiadomość u gospodarza na miejscu. 371-2-2
- Kamienica przy ul. Kamiennej № 5 w Łodzi sprzedam. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 365-3-2
- Kawiarnię z obiadem i bilardem sprzedam zaraz. Wiadomość w „Rozwoju”. 312-5 5
- Kobieta inteligentna lub mężczyzna z wkładem zwyczajnie 1500 rubli znajdują korzystne zajęcia. Oferty sub „Wkład” — „Rozwój”. 350-3-3
- Konstanytownska 93 do wynajęcia lokale na tkalnię i przędzalnię. 141-3-3
- Kostiumy maskaradowe do wynajęcia. Andrzejka 7 m 32. Kolubńska 397-1
- Maszyny 2 Singera najnowsze-go systemu i maszynę za 10 rubli sprzedam Piotrkowska 108 m. 16. 385-4-1
- Młody człowiek, znający języki polski, rosyjski, niemiecki i buchalterję poszukuje miejsca w kantorze lub jakiegokolwiek innego. Łaskawe oferty pod literami „A B” w „Rozwoju”. 392 4 1
- Młody człowiek z elementarnym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty pod lit E W w „Rozwoju”. 3 7 3 3
- Osoba przyzwyczajona do mieszczki przy rodzinie. Wiadomość w firmie „Zagon”, Piotrkowska 103 w oficynie. 349-3-3
- Obiady zdrowe smaczne i tańsze. Południowa 20. 313 5 5

Potrzebni pośrednicy do sprzedaży fabryki. Oferty pod literami K. Z. w adm. „Rozwoju”. 142-35-3

Przyjmuję szycie sukien, bluzek ubran dziecięcych, robię dobrane i tanio. Piotrkowska 132 m. 27. 345 3 2

Poszukuję do odnawienia na 1-om piętrze od frontu ul. Główna 51, m 3. 310-3-3

Potrzebny agent inkasent. Konstanytownska 53. 394-3-1

Potrzebna dziewczyna do służby. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 381-3-2

Przyjmuję wszelką bieliznę, halki, fartuchy do szycia, przerabiania i reperacji bielizny. Mikołajowska 27 m. 11. 371-3 2

Poszukuję miejsca ogródka, woznego lub też inkasenta. Kaucya na żądanie do 50 rubli. Wiadomość Nowo-Zarawska 6 m. 10. 359-3-3

Przyjmę 2 panny na mieszkanie lub małżeństwo bezdzietne, pracujące poza domem. Dowiedzieć się można od 7 do 9 wieczorem, ul. Wólczańska № 137 m. 24 drugie piętro. 362-3-3

Potrzebne zdolne prasowaczki do pralni chemicznej. Zgierska № 15. 36-3-3

Potrzebny zaraz 1 pokój z kuchnią lub 2 pokoje z kuchnią w śródmieściu. Oferty w Administracji „Rozwoju” pod literami H. S. 314-3-3

Sklep spożywczy do sprzedania. Szaraz. Ul. Radomska 10. 355-4-3

Szyję gustownie i tanio mundurki po 2 rb. Szkoła 13. parter. 358-3-3

Sklep spożywczo-dystrybucyjny sprzedam z powodu zmiany interesu. Spacerna № 19. Bałuty 317-3-3

Sklep spożywczy do sprzedania. Szaraz. Zachodnia № 18. sklep 396-3-1

Uczeń z trzech klasowym wykształceniem poszukuje miejsca, jako praktykant w biurze lub zakładzie technicznym. Oferty w „Rozwoju” sub „Uczeń” 276-4-3

Za usługę oddam kuchnię bezdzietnemu małżeństwu. Zarawska 45 m 53, od 6 do 8 wieczorem. 285-2-2

Zgubiono weksel na rb. 100 z wystawienia F Grützenberg na zlecenie Jerolimskiego, płatny w dniu 21 stycznia oraz 2 kwity z banku J. Landau i II-go Wzajemnego Kredytu. Znalazca zechce oddać za nagrodę. Widozowska № 91, M. Peter 389-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Roberta Rydel, wydany z fabryki Hermanna Schle. 390 1

Zaginęła karta od paszportu na imię Bronisław Schmidt, wydana z fabryki Silbersteina. 384 3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Ignacego Latkowskiego, wydana z fabryki Allart i Russo 386-3-1

Zaginął paszport na imię Szymon Smykała, wydany z gminy Krzyżanówek, powiat kutowski. 382-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Maryanny Skalmeskiej, wydana z fabryki Haeblera. 383-3-1

Zaginęła karta pobytu na imię Michalina Brązowskiej, wydana z em. Bruss. 387-3-1

Zaginął zakupiec lat 13, niemożący, w brązowym palciu w sznurowanych butach. Kto by wiedział gdzie się takowy znajduje, niechaj odprowadzi na ul. Ryską w 12 w Widozów 395-1

Zaginął paszport na imię Heleny Jarockiej, wydany z pow. Sochaczew, gub. warszawska. 392-3-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Stanisława Kofuniaka, wydany z Szelechera i Falcmana w Pabianicach 391-3-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Janiny Mączyskiej, wydany z fabryki Schellera (Nowa Tkalnia). 391-3-1

Zaraz do sprzedania sklepik z budką z węglem. Nowo-Zarawska № 72 352-3 3

Zaginął paszport na imię Jana Zagalskiego, wydany z gminy Karczew. 363-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Jana Twardowskiego, wydana z fabryki Mykielec. 355 5 3

Zaginął kwit od paszportu na imię Józefa Kaczmarka, wydany z fabryki Barcińskiego. 372-3 2

Zaginął kwit od paszportu na imię Heleny Zielińskiej, wydany z fabryki Rozenblatta 374-3-2

Zaginął kwit od paszportu na imię Antoniny Włodarczyk, wydany z fabr. Sz. Rozenblatta. 399-3-2

Zaginęła książeczka legitymacyjna, wydana z magistratu łódzkiego na imię Jana Wróblewskiego. 369-3-2

Zaginął paszport na imię Stanisława Miazek, wydany z gm. Łasnow, pow. brzezineckiego. 376-3-2

Zaginął paszport na imię Wolfa Abramowicza Kona, wydany z m. Białej. sub śledzieckiej. 333 3 3

Zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Mieczysława Wiewiórka, wydana z m. Łodzi. 344 3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Maryanny Osrowskiej, wydana z fabr. Krystiana Białe. 377-3-3

2 magle do sprzedania. Ulica Piotrkowska 79 381-3-2

Pracownia Gorsetów
dawniej Mikołajowska 53
NATALII KEDZIERSKIEJ
przyjmuje obstalunki i reperacje.
1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Pracownia sukien damskich „STANISŁAWY”
Przejazd 48, II pięć, m. 11. 239

M. GRODZICKI
Tanie i w wyborowym gatunku **Wina, wódki, towary kolonialne**
POLECA
w przeniesionym składzie na rogu ulic św. Anny i Piotrkowskiej 165
nagrodzonym medalami na wystawach w Rostowie i Krzywym Rogu.
M. GRODZICKI.
2454

CYRK A. D. DEVIGNÉ
w gmachu „APOLLO”
W niedzielę 24 stycznia 1909 r. dane będą
PRZEDSTAWIENIA
Popołudniowe i Wieczorowe
Początek o 3 po poł. Początek o 8 1/2 wlec.
O godzinie 8 1/2 wieczorem
Wielkie Sport Przedstawienie
Dalszy występ międzynarodowego szampionatu walki francuskiej dla specjalistów siłaczy o nagrodę 5000 frank. organizowanego przez sławnego sportsmmana Petersburga P. Pantelietowa
Dzisiaj 4 Walki Dzisiaj
1. Majsuradze — Kaukaz i Frlszteński — Czechy. 2. Rtesbacher — Niemcy i Czechowski — Grodno. 3. Przesina — Morawja i Murzuk — Afryka. 4. Cyklop — Bieńkowski — Poznań i Buccioni — Włochy.
Początek o godzinie 8 1/2 wieczorem. 241

Dziękując Szanownej Publiczności za długoletnie zaufanie, mam honor zakomunikować, że od d. 1 (14) stycznia r. b. odstąpiłem
Restaurację
w **Domu Majstrów Tkackich**
p. **ALBERTOWI BÖHME**,
którego polecam łaskawym względem.
Z poważaniem
A. Baum
Powołując się na powyższe, mam honor zapewnić Szanowną Publiczność, iż czuję się w obowiązku zaspokoić Jej wymagania i dołożę wszelkich starań, aby zadość uczynić mojej Klijeuteli.
Z poważaniem
A. BÖHME.
111-3-3

Dla Inżyniera Fachowca

Okazyjnie zbywa się fabryka maszyn i narzędzi pomocniczych — istniejąca od szeregu lat w Warszawie, za czwartą częścią wartości. **Świetny interes dla inżyniera fachowca**, rozporządzającego 30 do 50 000 rubli. Ryzyko wyłącznie! Odbiorcy pewni na całą wytwórczość! Oferty: Centr. Biuro Ogł. „L. i E. Metz i S-ka”, Warszawa, Marszałkowska 130, sub „Świetny Interes”. 84-2-2

WĘGIEL krajowy

Najlepszy Rudolf kostka I dla domowego użytku.
 „ „ II „ „ „
 „ orzech I dla piekarni etc.
 „ „ II „ „ „
 1 korzeć 250 funtów.

POLECAJĄ: 17-d
A. O. Teschich i S-ka, Widzewska 62.

Zatw. przez Min. Szkoła Akuszeryjna D-ra Rejsa w Warszawie, Fok Spr. Wawn. sal 13, telef. 3592
 Zapisz uczenie codziennie od 11-1-ej. Początek wykładów 1 (14-go) stycznia 1909 roku. Patent szkolny daje prawo praktyki w Królestwie i Cesarstwie. Egzamin dla eksternistek odbył się w styczniu. Do zakładu położniczego przyjmują się bezpłatnie osoby, spodziewające się słabości. 2940-0-4

42. MIKOŁAJEWSKA 42.

Wspaniała ślizgawka

codziennie do godz. 11-ej.
 251-2-2 **I. MÜLLER.**

Helenów

W niedzielę 24-go stycznia

wspaniała ślizgawka

Koncert na sali i na lodzie.
 Początek o godz. 2 po poł. Wejście 25 i 15 kop.
 Ślizgawka otwarta i w dni powszednie — codziennie
 Wejście 15 i 5 kop.

Zawiadomienie. Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Klientkę, iż po dłuższych studiach w Paryżu i Londynie otrzymałem najwyższe dyplomy Akademii **P. Thortensa w Londynie i F. Russla w Paryżu** i dłuższy czas pracowałem w domach takich, jak **BERNARD CRED, WORTH, DRÉOLLE w Paryżu i ERL w Londynie** z dnem 24 lipca r. b. otworzyłem

Najmodniejszy Artystyczny Zakład krawiecki DAMSKI i MĘSKI
 przy ul. Piotrkowskiej № 73 II p. m. 4.
 Polecając się łaskawym względem, pozostaję z poważaniem **A. ANTCZAKOWSKI.**

ELEKTROTECHNIK E. GOSŁAWSKI
 urządza

podług najnowszych wymagań elektrotechniki: dzwonki elektryczne, telefony, pływaki do rezerwoarów, elektryczne zamki (zastępujące szwajcara), elektryczną sygnalizację drzwi i okien, chroniącą od zlodziei, oraz wszelkie roboty w mieszkaniach i fabrykach przyjmuje teraz — od Nowego Roku. — Konserwacja od 4 rb. rocznie.
 Proszę zapamiętać mój adres: **Piotrkowska 118.**

Specjalista chorób skórnych weneryczn. i niemocy płciowej
Dr. St. LEWKOWICZ
 Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
 Przyjmuje od 9-1 i od 6-8, dla pań od 5-6. W niedziele tylko od 9-3 po poł. 114r
 Badania krwi przy syphilis'e

Dr. M. Papierny
 Akuszeryja i choroby kobiece, b. ordynator warsz. kliniki akusz. Przyjmuje do 10 r. i od 4 1/2-6 1/2 po poł. Południowa 23. 21141

Dr. P. Grossman
 Choroby wewnętrzne i dziecięce.
 PIOTRKOWSKA 81.
 Przyjmuje do 10 1/2 rano i od 5-7 po poł. 213-16-1

Dr. L. KLACZKIN
 Konstantynowska 11.
 Syphilis, skorne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-r

Dr. H. Sadkowski
 asystent C. W. Uniwersytetu przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. zoiadka i kizsek). Dzielna № 3.
 od 5 do 7 ei 2156-r

Dr. H. Szumacher
 choroby weneryczne i skórne Nawrot 2.
 Przyjmuje od 8-10 1/2, i od 6-8 po poł., panie od 5-6. W niedziele i święta od 8-1 r. 837r

Dr. Ignatiew
 Specjalista chorób uszu, nosa i gardła ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
 Przyjmuje od 5 do 8 po poł. W niedziele od g. 10 rano do 1-ej po poł. 149r

Osiadłem się w tutajszym mieście jako specjalista chorób skórnych, wenerycznych, płciowych i chorób włosów. Przyjmuje codziennie od 8 do 1 w południe i od 4 do 8 po poł., w niedziele od 9-ej do 1-ej rano i od 4 do 6-ej po południu. Dla pań osobna poroekalnia.
Dr. B. Rejt,
 ul. ŚREDNIA № 5. 140r

Dr. R. Skibiński
 Piotrkowska 57
 powrócił. 2820-514

Dr. L. PRYBULSKI
 CHOROBY WŁOSÓW, SKORNE WENERYCZNE I MOCZOPŁOWE
 Przyjmuje od g. 8-1 r. i od 6-8 w., panie od 5-8 po poł., w niedziele od 9-1 rano i od 3-4 po poł. 1420-r
 ul. Południowa № 2.

Dr. S. KANTOR
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłowa. Krótka № 4.
 Przyjmuje od 8-2 r. i od 6-9 wiecz., panie od 5-6 1816

Dr. J. Birenweig
 Średnia № 3.
 Choroby weneryczne, skórne i moczopłowe. 1317r

Dr. Wacław Bernard
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłowe.
 ZAWADZKA 29. 1761-r

Dr. I. Silberstrom
 ul. BENEDYKTA 7 (róg Promenady).
 Chor. weneryczne i moczopłowe, skóry i włosów. Radykalne usuwanie zbytecznych włosów.
 Przyjmuje od 8-1-ej rano i od 4-9 wiecz., panie od 4-5. 124

Dr. A. GROSLIK
 Choroby skórne, weneryczne i dróg moczowych. Zielona 5.
 Przyjmuje codziennie od 8 1/2-11 1/2 rano, 6-8 wiecz., panie 5-6 pp. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 w południu. 1569 d

Dr. A. STEINBERG
 BENEDYKTA Nr. 3
 Zakład Ortopedyczno-Gimnastyczny (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i t. p.). Leczenie masażem (wibracją), elektrycznością (usuwanie włosów z twarzy za pomocą elektrolyzy).
Gabinet Roentgenowski, (leczenie promieniami Roentgena oczyma, lupusa, favusa i t. p.)
 Leczenie prądami elektrycznymi wysokiego napięcia (d'arsonwizacja, choroby cukrowej, otyłość, zwężenia naczyń, podagry, arthritus etc. Leczenie gorącym powietrzem i światłem (ozarwoniem i fioletohem) chorób stawów, mięśni, neuralgii etc. etc. 1250 r

Dr. Zofia Garlicka
 Chor. kobiece, Akuszeryja mieszka obecnie
 PIOTRKOWSKA 192.
 Od 4-6 po poł. 1997r

Dr. Henryk Trenkner
 choroby dzieci mieszka obecnie
 PIOTRKOWSKA 145, telef. 41.
 Przyjmuje od 8-9 r. 5-7 po poł., w dni świąt. do 9 1/2 rano. 1485r

Dr. F. Klozenberg
 powrócił. DZIELNA 25.
 Choroby wewnętrzne specjalność nerwowe. (leczenie elektrycznością). Godz. przyjęć: 10-11 r. 15-7 w. 2352 6

Dr. Stanisł. Piakarski
 przeprowadził się na ul. PIOTRKOWSKĄ № 115
 choroby weneryczne i skórne
 przyj. od 9-10 r. i od 5-7 w.

Dr. E. Sonnenberg
 Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
 CEGIELNIANA 14.
 Od g. 11-1 i 4-7 w 79r

Dr. S. SZNITKIND
 Średnia № 2
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłowe
 Leczenie elektrycznością i masażem.
 Przyjmuje od g. 8-11 rano. od 5-8 1/2, wiecz. 469-r

Dr. Henryk GOLDBERG
 CHIRURG powrócił.
 mieszka obecnie Krótka № 5.
 Przyjmuje od 2-4 p.p. 1316r

Dr. Edward Mittelstaedt
 mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
 przyj. od 8-9 1/2, r. i od 6-6 1/2, pp.
 Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429-r

Dr. Jelnicki
 ul. Andrzeja 7.
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłowe.
 Od 8-10 r., 5-8 po poł., w niedziele i święta 9-12 r. 1463r

Dr. Feliks Skuslewicz
 Choroby skórne i weneryczne **Andrzeja 13.**
 Przyjmuje od 9-10 rano i od 4-8 wieczorem. W niedziele i święta od g. 10-1 po poł. 507-d

Kupujcie tylko **Kawę stołową zdrowia Owsianą kaszę zdrowia Owsianą mączkę zdrowia Owsiane kakao zdrowia** firmy **Sternicki i Braunloki w Sosnowcu.** 1093 2

Uczeń izraelita, lat 17, z dobrej rodziny, wykształcenia 8-kl. Szkoły Handlowej, poszukuje miejsca w kantorze lub składzie fabr. Oferty pod „Uczeń 17” w adm. „Rozwoju”. 258 3-2

Krawiec damski pierwszorzędnym **KATOLIK** z Warszawy robi okrycia damskie i futra, kostymy angielskie i suknie ogólnie. Wykończenie artystyczne, z materiału własnego lub powierzonoego **Spacerowa 31.** 195r

Pod Warszawą **DOM** zabudowania, 8 morgów ogrodu, 500 drzew owocowych, szkółki, wydzierżawia lub sprzedam. Warszawa, Bracka 22 m. 10. 2593-2

Niniejszem zawiadamiam W.W.P.P., że na czas karawału powiększyłem mój personel **Salonu Damskiego**, dopełniając go przez sprowadzenie specjalistów: fryzjerki i fryzjerów. Polecając się łaskawym względem Sz. Publiczności, pozostaję z poważaniem **P. Zdziański PIOTRKOWSKA 27.**

Poszukuję od 1 kwietnia lub lipca sklepu z pokojem na magazyn damskich kapeluszy przy ulicy Piotrkowskiej, począwszy od Dzielnej do Głównej. Oferty proszę składać w Administracji „Rozwoju” pod „Pokój”. 2423 2

FILMY kinematograficzne pozostawione w kancelarii Rajonta Żytniewskiego. Zgłosić się po odbiór tamże do A. Brochockiego 257-3-2

Parcele z lasem pod letnie mieszkania są jeszcze do sprzedania **w Woli Grzymkowej** pod Aleksandrowem 250-3-3

Do wynajęcia mieszkania przy ul. Konstantynowskiej № 68 od 1 kwietnia lub 1 lipca r. b. 4, 5 i 3 pokoje na I-em, II i III piętrze z wszelkimi wygodami i z gazowym oświetleniem. Władność ul. Główna № 51 m. 3. 227-6-2

Od dziś do d. 31 stycznia można skorzystać z okazji sprządku **kanarków** z gór Harcu, śpiewających w dzień i przy świetle, w cenie od 3 do 7 rb. Główna № 40 m. 24, sklep **I. Hossas.** 274-3-1

MIESZKANIA z 2, 3 i 4 pokojów i kuchni do wynajęcia zaraz lub od 1 kwietnia przy ul. Zgierackiej 166 w Radogoszczu. Zręczność tramwajowy na miejscu, oświetlenie ulicy elektryczne. Blizsza szczegóły u **Wrzesińskiego, ul. Główna 40 m. 2.** 265-3-3

OAZA

Tylko 7 dni

Korzystajcie z okazji!

Spieszcie do OAZY

OAZA

przy Główniej i Piotrkowskiej.

przy Główniej i Piotrkowskiej.

Specjalnie wystany przez nas człowiek przywiózł nam cały szereg zadziwiających i nigdzie jeszcze nie widzianych obrazów, które wszystkich w zachwyt wprowadzą, pomiędzy innymi znać się także dwie na nowsze serye zdjęte z natury, podczas których dwóch fotografów poniosło śmierć na miejscu. Druga serya, która od niedzieli pokazywana będzie, jest do tego stopnia wzruszająca, że zmuszeni jesteśmy prosić osoby nerwowe podczas demonstrowania tego obrazu opuszczać salę.

Oddział Kalandrowy i Prasowy Towarzystwa Akcyjnego „J. JOHN“

w Łodzi, ul. Cegielniana № 81

poleca własnego wyrobu:

Kalandry, gładziarki, magle, tłocznie hydrauliczne i dźwigniowe najnowszych systemów i konstrukcyi, o wszelkich wymiarach, stosowanych w przemyśle włóknistym i papierniczym; 2588 20-7

następnie:

Walce nowe: bawełniane, papierowe, jutowe, spiżowe, gumowe, żeliwne uwardnione (Hartguss), jak również okładanie, szlifowanie i gładzenie tychże.

Wzrost Opiekunów wieczornych kursów handlowych

przy Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy Pracowników Handlowych m. Łodzi.

zawiadamia, że lekcye na kursach rozpoczną się 2/15 stycznia r. b.

Zapisy w dalszym ciągu przyjmuje codziennie od 7 do 10 wiecz. Kancelarya kursów (Długa № 45). 78-4-4

1) Do oddania w dzierżawę lokal na **restauracyę, cukiernię, bilard, pokoje gościnne** w stacyi klimatycznej Inowłódz nad Pilicą.

2) Potrzebne do nabycia **okna i drzwi** używane w dobrym stanie.

3) Ktoby miał do zbycia **kuca** z uprzężą i bryczuszką. Wiadomość: Zielona № 11, u właściciela, 1 piętro. 246

G. KAMMERER

Łódź, SPACEROWA Nr. 9

poleca **MASZYNY** do obróbki drzewa, **TARTAKI** z pierwszorzędnych firm, oraz **RYSUNKI** fachowe dla urzędzeń małych jak również i największych zakładów i **KOSZTORYSY**. Wygodne warunki pracy i t. d. 2874-20-9

W domu Spacerowa Nr. 1

do wynajęcia od 1 lipca mieszkanie z 9 pokojów z wszystkimi wygodami; ewent. 2 pokoje z oddzielnym wejściem mogą być oddane. 248-6-2

Jeżeli Pan jest niezadowolony ze swaj garderoby to proszę się udać z obstatunkami do pracowni ubiorów męskich **Bernarda Kaźmorskiego** Łódź Zielona № 11 1e piętro Tam wykończane zostają ubrania męskie przez wykwalifikowanych specjalistów podług ostatnich wymagań kroju londyńskiego, paryskiego, wiedeńskiego i drezdeńskiego. Pracownicy otrzymują następną 10%. Tak że wobec eleganckiego i solidnego wykończenia ceny są bezkonkurencyjne.

Zakład kąpielowy przy ul. Rakocińskiej № 5, obok parku „Zródliska“, przystanek tramwajowy. Otwarty w czwartki, piątki i soboty, oprócz świąt. Wanna na dwie osoby od 30 kop., łaźnia parowa 10 i 15 kop.; woda źródłana. Polecam się łaskawej pamięci Sz. Publiczności i pozostaję z szacunkiem Stanisław Canzer. 107 2-2

Sala Helenów

do wynajęcia na bale, zabawy i koncerty. 87-4-4

Główny skład na Rosyę „F. Ad. RICHTER i Co.“ w St. Petersburgu

Lab. chem. farm. „Mikołajowska 16.

wysyła bezpłatnie na każde żądanie broszury o leczeniu znanymi środkami **Kotwicznymi**, oraz poleca **Kotwiczny PAIN-ERPELER** niezawodny środek przeciwko **PRZEZIĘBIENIU, REUMATYZMOWI, INFLUENZIE** i t. p. Unkań ni udolnych falezykatówi Reprezentanci: pp. Królikowski i Bartoszewski. Główny skład na Łódź w aptece **W. Danieleckiego**. 2160 ul. Piotrkowska № 130

Wydział Rekomendacji Pracy

przy Stow. Wzajem. Pom. Pracowników Przem.-Handlowych gub. Piotrkowskiej 2602-d-4

poleca na posady po dokładnem sprawdzeniu kwalifikacyi: buchalterów, korespondentów, kasyerów, ekspedyentów, magazynierów, wojażerów, buchalterki, korespondentki etc. etc. Zgłoszenia Pp. Pracodawców przyjmuje i bezpłatnie załatwia Wydział Pracy przy Stowarzyszeniu codziennie od g. 7-9 wiecz. **Piotrkowska 120.**

Instytut języków nowożytnych

D-ra G. Kummera

Łódź, Południowa 3. Ryga Gr. Sandstr. 20. I-e i II-le piętro.

Dnia 20 b. m. rozpoczynają się nowe wykłady języka **rosyjskiego** podług znacznie ułatwionej metody, przez nauczycieli danej narodowości. Zgłosić się można codziennie. 235-3-2

Panorama „TERRA“, Benedykta № 1.

EGIPT

Nowa wspaniała serya w 50 obrazach.

Od 23 do 29 stycznia. 264

Piramidy, Obeliski, Aleja Sfinkсів, Kolosy Memnona, Świątynia Ramzosa, meczety, wieś arabska, Aleksandrya, Kair.

Wstęp 15 kop., młodzież 10 kop.—Otwarta od 10 r. do 10 w.

Przeprowadzki i opakowania

załatwia **M. LENTZ**, Widzewska № 77

członek związku międzynarodowego transportow. mebli. Transportowanie mebli bez przeladowania do wszystkich miejscowości w świecie. Dostawa i odsława towarów. Dostawa węgla kamiennego i drzewa rozpalowego.

Przechowywanie mebli. 14-5

!! Dla rodzin polskich !!

Nakładem księgarni **H. Altenberga** we Lwowie

ukazała się druga edycja wspaniałych kolorowych reprodukcji ze znanego obrazu Jana Styki i W. Kossaka

„BITWA POD RACŁAWICAMI“

Kolorowe te obrazy przedstawiające fragmenty wielkopomnej bitwy, każdy wielkości 60x50 ctm., nabywać można po cenie wyjątkowo niskiej 2 rb. za obydwa, z przesyłką w rolce tekturowej 2 rb 35 kop. Pieniądze nadsyłać należy do kantoru łódzkiego „Świata“ (Zachodnia № 28) dla księgarni H. Altenberga. 40-2-5

Przedsiębiorstwo Budowlane

Cz. Chlebowski i S-ka

Łódź, ul. Wólczańska № 80.

Wykonywa wszelkiego rodzaju roboty murarskie i cieślarskie z własnych lub dostarczonych materiałów.

Szkice i kosztorysy na żądanie 877 103-32

Od 11 stycznia r. b. otworzyłem

Zakład elektryczno-mechaniczny wyrobów drzewno-tokarskich

przy ul. Zgierskiej № 31.

Przyjmuje wszelkie roboty, wchodzące w zakres tokarski i podług wzorów i szkiców.

218-7-6

E. Każyński.

SZKOŁA KROJU I SZYCIA Mistrzyni cechowej

p. f. „JOZEFINY“ Piotrkowska 23

dypłomowana przez londyńską i paryską akademię kroju, nagrodzona na wystawie wszechświatowej w 1903 r. srebrnym medalem i dyplomem. Kroi wykładany jest podług metody londyńskiej, paryskiej i drezdeńskiej. Zapis uczenic w każdym czasie. Szkoła wydaje patenty. 900r24